

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčijo . . . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštóhраниlišni račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 12. julija 1918.

Št. 28.

Knez in nadškof dr. Kaltner †

Pred dobrimi 14 dnevi je došlo v Celovec poročilo, da je solnograški nadškof dr. Baltazar Kaltner zbolel; ko se je vrnil z vizitacijskega potovanja, ga je zadel lahek mrtvoud. Vsled nadškofove visoke starosti se je bilo bati resnih posledic. V nedeljo zjutraj se je po Celovcu razširila vest, da je bivši krški knez in škof, knez in nadškof solnograški, dr. Baltazar Kaltner, preminil. Pogreb je bil v četrtek, 11. t. m., ob 9. uri dopoldne. Za pridigarja pri pogrebnih slavnostih je bil od solnograškega kapiteljna naprošen naslednik rajnega metropolita na škofijski stolici krški, prevzvišeni g. knez in škof dr. Adam Heftner. Stolni kapitelj zastopa pri pogrebu g. stolni prošt Bittner. Rajni solnograški metropolit je bil rojen l. 1844. v Solnogradu. L. 1866. je postal profesor cerkvene zgodovine in kanoničnega prava na solnograški teološki fakulteti. L. 1891. je postal stolni kanonik. Že pri volitvi solnograškega nadškofa 10. maja 1900 so ga smatrali za resnega kandidata ter je vodil posle kapiteljskega vikarja. Po nameščenju dr. Katschthalerja je postal pomožni škof. Dne 3. oktobra 1910 je bil imenovan za škota krškega in je imel 20. novembra slovesen vohod v Celovcu, kjer si je po sijajnem cerkvenem govoru s prižnice stolne cerkve mahoma pridobil srca Celovčanov. Dne 1. aprila 1914 ga je solnograški stolni kapitelj izvolil za naslednika dr. Katschthalerja; dne 2. julija 1914 se je vršil slovesen vohod v Solnogradu. Dobra štiri leta je nadškof opravljal vestno svojo višjepastirsko službo.

Rajni metropolit je bil imenovan za krškega škofa v zelo težavnih časih. Nemški nacionalci so tedaj divjali in so menili, da imajo usodo Koroške za vso večnost v svojih rokah. Krščanski socialci, njihovi sedanji zavezniki, so bili tedaj potlačeni, brez moči. Dr. Kaltner je imel težavno stališče. Pritiskali so nanj na vseh koncih in krajih in se mu hinavsko prilizovali, in še predno je prišel v Celovec, je imel o Slovincih vse polno informacij, seveda napačnih. Z vsakdanjimi obrabljenimi nemškimi publicami so ga nadlegovali; tako n. pr. da mu ni treba znati slovenski in če bi se naučil, da bi ga nihče ne razumel. Kako da so pritiskali nanj od vseh strani, dokazuje najbolj napitnica, ki jo je imel pri vstoličenju v škofovi palači rajni deželni predsednik baron Hein; pozdravil je novega škofa kot sina njihovega rodú („Mir“ je tedaj hudomušno vprašal, kakšnega rodú je vlada?) in izrazil z ozirom na „razrušene strankanske razmere v deželi“ upanje, da bo zavládala v deželi „ljubezen“, kakor jo uči evangelij, in „mir“.

Dr. Kaltner ni bil samo učen mož, ampak tudi izredno bristoumen politik. Kmalu je opazil, da bi pot, na katero bi ga bili radi spravili nemški nacionalci, ne bila pogubna samo za Slovence, ampak tudi za Cerkev na Koroškem. V visoki starosti se sicer ni naučil slovenščine in zato žal ni mogel osebno oznanjati Slovincem božje besede, pač pa se je potrudil, da je pri vizitacijah v slovenskih krajih pri sprejemih nagovarjal naše ljudstvo v slovenskem jeziku. Prišel je enkrat tudi v našo sredo, k občnemu zboru „Slov. krščanskosocialne zveze za Koroško“, in z našimi verniki je pohitel na Brezje k Materi božji in na zadnji katoliški shod v Ljubljani.

Pod njegovim pastirovanjem smo Slovenci na pritisk nemške duhovščine izgubili eno korarsko mesto pri stolnem kapitlju in se je tedaj začel razdor med slovensko in nemško duhovščino, ki so ga razmere med vojno le še poglobile, ne po krivdi slovenske duhovščine.

V kratkem času svojega pastirovanja v krški škofiji je dr. Kaltner rad in pogostokrat stopil na prižnico. Bil je izboren govornik, ki je brezobzirno šibal verske in verskosocialne zmote in napake sedanje dobe. Njegovi govori kakor njegovi klasični pastirski listi so bili duhoviti in pristrčni.

Spomini na Solnograd so mu ohranili vedno neko koprnenje po tem krasnem mestu, kjer je preživel svoja najsrečnejša leta. Zato je bil izvolitve za nadškofa solnograškega prav vesel; toda v Solnogradu se je vendar rad spominjal tudi svojega bivanja na Koroškem in z mnogimi osebami na Koroškem je do zadnjega ostal v pisnemem stiku.

R. i. p.!

Politični pregled.

Kühlmann odstopil — zmaga vsenemcev.

Nemški državni tajnik pl. Kühlmann je odstopil in je bil njegov odstop sprejet. Na njegovo mesto bo najbrž imenovan nemški poslanik v Kristijaniji pl. Hintze, po mišljenju vsenemec. Zoper Kühlmannu so vsenemci začeli oster boj, ker se je v svojem zadnjem govoru izjavil za sporazumen mir. Vsenemci so pa za brezobzirno nadaljevanje vojske, dokler se ne doseže zmagoviti mir. Brez zmage ne sme biti miru, to je njihovo geslo, in na svoji strani imajo generale. Kühlmannu očitajo tudi, da je bil nasprotnik neomejene podmorske vojske in pristaš parlamentarizma.

Grof Mirbach umorjen.

Nemški poslanik v Moskvi grof Mirbach je bil 6. t. m. umorjen. K njemu sta prišla v urad na razgovor dva moža, ki sta nanj streljala z revolverjem in nato skozi okno v pritličju pobegnili. Streljala sta tudi na druga dva poslaniška uradnika, in ko sta skočila skozi okno, sta vrgla v sobo še ročne granate. Straža je streljala nanje, pa nobenega ni zadela. Napad je povzročila stranka socialnih revolucionarjev, ki je z boljševiki nezadovoljna. Vprizorila je revolucijo v mestu, pa je bila menda premagana. Boljševiki bodo proti stranki strogo postopali. Nemčija ne bo proti ruski vladi izvajala nobenih posledic, ker vlada umora ni zakrivila in se v boju zoper protirevolucionarce naslanja ruska vlada na nemško pomoč.

Pl. Seidler.

Ministrski predsednik pl. Seidler je zopet klical k sebi voditelje strank. Upa, da bi še mogel dobiti zase večino, pa zaman. Morda 16. t. m. še pride v parlament, potem pa bo šel v zasluženi pokoj. Ni izključeno, da Poljaki glasujejo za proračun, toda pod Seidlerjevo vlado nikdar.

Vojska.

Italijani nadaljujejo ofenzivo. Naši so se umaknili na levi breg Piave in po najhrabrejšem bojevanju hrabrega hrvatskega polka št. 79 vzhodno od Monte Pertica so se umaknili nazaj v svoje jarke. Tudi na Tirolskem se vršijo boji v manjšem obsegu.

V Albaniji so 7. t. m. začeli Italijani z močnimi četami ob Vojusi napadati, ž njimi v zvezi Francozi južnozahodno od Berata. Ob Vojusi so se naši pomaknili nazaj proti glavni črti in ob zgornjem Devoliju so Francozi napredovali. Ob Sommi so začeli napadati Francozi.

Dnevne vesti.

Kanonik Janez Pirker †. V nedeljo 7. t. m. ob 1/2 7. uri zvečer je zatisnil trudne oči v Zakamnu pri Celovcu na posestvu kn. šk. Marijanišča g. kanonik Janez Pirker. Bolehal je dalje časa na ledvicah. Rojen je bil 12. 9. 1858 v Št. Petru v Kačji dolini, je izbornó študiral, l. 1881. je bil posvečen v mašnika; kot župnik v Paternionu je bil l. 1906 imenovan za stolnega kanonika. Postal je ravnatelj kn. šk. „Marijanišča“, kateremu je bil vesten in več vodja. Znan kot izboren gospodarski talent je gospodarstvo v Zakamnu zelo dvignil. Njegovega pogreba v torek pop. ob 3. se je udeležila velika množica ljudstva, zlasti mnogo duhovščine iz cele dežele. Sprevod je vodil g. stolni dekan Wappis. Rajni je bil pokopan v Št. Rupertu pri Celovcu. N. v m. p.!

Cerkvena vest. Gg. župniki so naprošeni, da za † kneza in nadškofa dr. Baltazarja Kaltnerja darujejo krajevnim razmeram primerno sv. mašo zadušnico.

Cesarica Zita je popopolnoma ozdravila. Za višjega svetnika v finančnem ministrstvu je imenovan naš rojak dr. Fran Eller.

Umrl je v Celovcu 6. t. m. višji poštni upravitelj Janez Pust, kranjski rojak, v 64. letu.

Nov vlak. Od 1. julija do 30. septembra vozi iz Celovca v Beljak še en osebni vlak ob 10. uri 2 min. dop. in nazaj iz Beljaka ob 5. uri 10 min. popoldne.

Na god sv. Mohorja in Fortunata, t. j. v petek, 12. t. m., ima predsednik Družbe sv. mašo pri Sv. Duhu ob 7. uri, ki se je udeležé uslužbenci Družbe sv. Mohorja in h kateri se vabijo vsi celovški družbeniki.

Aichholzerjev morilec prijet. Morilec Franca Aichholzerja, hlapec „pri kroni“ v Celovcu, je bil še v svoji sobi, ko je prišla v hišo preiskovalna komisija. Ko jo je zagledal, je pobegnil. Ljudje so ga videli v mestu. Čez Ljubelj jo je mahnil peš na Kranjsko, kjer so ga 6. t. m. prijeli in odgnali v zapor v Ljubljano. Od tam ga eskortirajo v Celovec. Piše se Engelbert Kollmann, je star 25 let in je doma iz Blatograda. Priznal je, da je umoril Aichholzerja, s katerim sta se rada pajdašila, in sicer že 2. julija in mu odvzel 360 K.

Samomor. Ponoči od 6. na 7. t. m. je šla v Vrbsko jezero Marija Ričar, žena dninarja Lorenca Ričerja iz Poreč. Zjutraj ob petih jo je našel mož mrtvo v vodi pri vili „Edelweiß“. Od meseca svečana sem je bolehal. Ko so mož in njena dva otroka spali, je vstala in izvršila strašno dejanje. Mož je vojak in je bil na dopustu. Nereščenica menda ni bila prav pri pameti.

Pobegli vojni ujetniki. V okolišu 12 orožniških postaj celovške okolice so orožniki od 29. junija do 6. julija prijeli 40 pobeglih vojnoujetih Rusov, ki so bili pobegnili od dela.

Višarska mašna zveza. Vodstvo Višarske mašne zveze je poslalo nabiralne pole s pravili, položnicami na vse župnijske urade. Kdor hoče Višarski mašni zvezi pristopiti, naj se zgleda v župnijskem uradu. Letni člani vplačajo vsako leto 2 kroni, stalni člani pa enkrat za vselej 20 kron. — Kdor je pripravljen nabirati nove člane, naj se zgleda pismeno pri vodstvu Višarske mašne zveze v Celovcu, Priesterhausgasse 1. Doposlali mu bomo nabiralne pole. Izpolnjene nabiralne pole naj vsi nabiralci pošljejo na vodstvo V. M. Z. (Priesterhausgasse 1), denar pa istočasno po položnici, da nam prihranijo nepotrebnih pisarij.

Tajnik.

Zakaj je tako malo slovenskih dijakov? O tem vprašanju se je v našem listu že mnogo razpravljalo; razpravljati pa se bo moralo tudi na najkompetentnejšem mestu. Humanistično gimnazijo v Celovcu je koncem šolskega leta 1917—1918 obiskovalo 235 Nemcev in 60 Slovencev; realno gimnazijo pa je obiskovalo 330 Nemcev, 6 Italijanov, 1 Poljak in 1 sam Slovenec.

Na c. kr. državni obrtni šoli ni nobenega Slovenca. K vsem drugim vzrokom, o katerih smo že razpravljali v tem pogledu, navajamo danes samo sledeče: Letos je šlo delat sprejemne izpite za gimnazijo precejšnje število naših fantov, pa izpita — mnogi niso napravili. Vsa nemškutarija v naših šolah jim ni nič pomagala, dočim fantje na Štajerskem in Kranjskem iz trdih slovenskih šol pridno študirajo. Nam morejo nemškutarji to uganko rešiti? Naše ljudske šole! Bog jih odnesi in vlada daj pametneje urejenih! Ponemčevalnica in šola, to dvoje gre ravnoliko malo skupaj kakor ogenj in voda!

Kontrola tujcev. Legitimacije. V opuščena vojna ozemlja ljudje vedno bolj potujejo. Skrb za varnost države in oseb nalaga uradom dolžnost, da imajo natančen pregled zlasti o tujcih, ki potujejo v ta ozemlja. To uradno postopanje je pa otežkočeno in zamudno in sicer ne v interesu potnikov, ker potujoče občinstvo navadno nima legitimacijskih listin. Vsakemu potniku se zato priporoča, da vzamejo seboj kakršnokoli izkaznico, če mogoče s fotografijo, tudi stare izkazne papirje, zlasti pa take, ki pojasnjujejo vojaško razmerje dotičnega. Taka previdnost se ne priporoča samo za potovanja v prejšnja vojna ali druga mejna ozemlja, marveč za vsa potovanja.

Za dijake. Odbor tukajšnje dijaške kuhinje v Kranju je sklenil v seji dne 1. t. m., da rad sprejme dijaške slovenske narodnosti iz Koroške na hrano. Ako žele dijaki iz Koroške v tukajšnjo gimnazijo vstopiti, naj to naznanijo do 15. avgusta 1918 „Dijaški kuhinji v Kranju“, ki jim bo tudi s posredovanjem tukajšnjega občinskega urada in gimnazijskega ravnateljstva ceneno stanovanje preskrbela. Hrana opoldne in zvečer stane 5 K do 15 K mesečno, stanovanje 15 K do 30 K.

Dr. Šusteršičeve „Novice“. Dr. Šusteršič je začel izdajati nov dnevnik „Novice“. Kdor pozna težave, ki jih imajo dandanes celó stare tiskarne vsled pomanjkanja papirja in osebja, se bo po pravici čudil, da je vse to dr. Š. tako na razpolago; kdor pa ve, kako vlogo igra z ozirom na vlado dr. Š. med Slovenci in kakšen namen da ima ta novi nebodigatreba, se prav nič ne bo čudil. List je protideklaracijski. Dosedaj so se dr. Š. pristaši hlinili, da so za deklaracijo, novi list pa je že pokazal, da je proti, ker opravlja vladne posle, kakor „Štajerc“ nemške. Razlike pa v obojem ni, ker je vlada in nemštvo eno in isto. Ker dnevnik silno veliko stane, odjemalcev pa ne bo imel in ker dr. Š. ni vaje velikih svot iz svojega plačevati, se bodo povpraševali: Odkod denar?

Proti cesarici Ziti gotovi ljudje razširjajo razne, grde laži, kakor smo že v zadnji številki namignili. V ogrski poslanski zbornici je 2. t. m. vprašal poslanec Husar ministrskega predsednika, kaj je storila vlada proti tajnim agentom in temnim duhovom, ki širijo o naši blagi in ljubljani cesarici Ziti in sploh o cesarski hiši grde in nesramne vesti. Tudi pri Seidlerju so bili poslanci Waldner, Schöpfer, Teufel, Pantz in Mataja in so ga opozorili na vesti, ki se širijo o cesarju, cesarici in sploh o članih cesarske hiše. Seidler je rekel, da je vlada o teh hudobnih in popolnoma izmišljenih vesteh poučena. Vsakdo se svari, da bi take vesti širil med ljudstvo. Proti raznašalcem takih govoric se bo nastopilo z vso odločnostjo. Odkod izvirajo vse te laži? Dr. Seidler je rekel, da od nasprotnikov, ki se ne strašijo nobenega sredstva, da bi omajali stebre monarhije. Nam se zdi ta Seidlerjeva razlaga zelo nainva. Pravo je zadel dr. Mataja, ki je v Reichsposti pribil, da se je začelo sistematično hujskanje nemških krogov Avstrije proti cesarski hiši, odkar so se začele širiti vesti o znanem cesarskem pismu. Pod patronanco Seidlerjeve vlade so se vršili razni Volkstagi, na katerih se je pogostoma strašno hujskalo in jasno namigavalo na cesarico Zito. Vsenemci so naravnost grozili s puntom. Kaj vse so pisali vsenemši listi, ne da bi jih cenzura ostrigla? Naravnost nezaslišano je, kar smo brali v Fr. Stimmen v št. z dne 17. majnika i. dr. In take vesti so se čestokrat širile od oseb, ki bi morale dajati prvi vzgled dinastičnega čuta. Torej: Nur nicht in die Ferne schweifen, das Schlechte... Konečno, ali bajke, ki jih je pripovedoval Girstmayer Franc po poročilu „Fr. St.“, ne spadajo v isto vrsto?

Turški sultan umrl. Turški sultan Mohamed V. je 4. t. m. umrl. Kakšna bolezen ga je tako nenadoma položila v grob, se ne poroča.

Okrajni glavar Merlin — agitator proti deklaraciji. „Freie Stimmen“ z dne 5. julija poročajo, da je bil župan v Štebnu na Zili, gospod Peter Urbanc, odlikovan z vojnim križcem 3. razreda za civilne zasluge, ki mu ga je 29. junija v šoli pripel šmohorski okr. glavar Hans Merlin. Glavar je slavil zasluge g. župana. „S posebnim zadoščenjem je mogel govornik pribiti, da jugoslovanska propaganda v tej občini ni mogla do-

biti tal, okoliščina, ki more biti slavljenca le na čast.“ Tako „Fr. St.“ G. Hans Merlin torej agitira kot uradna oseba na tak več kot čuden način zoper majniško deklaracijo, kakor da bi bil gosp. Urbanc tudi zato odlikovan, ker se v občini — žalibog — niso pobirali podpisi za majniško deklaracijo. G. župan je za svoje 21letno uradovanje gotovo zaslužil odlikovanje, toda zato, ako se ni izjavil za deklaracijo, je gotovo ni zaslužil. Se je li štebenska občina izjavila — morda celo proti njej? Te sramote pa občina, ki se je štela za slovensko, menda vendar le ni pod Merlinovim vplivom storila?! Slovenci, kako čuvate narodno mejo!?

Črna. (Delavski štrajk končan.) V petek, 5. t. m., so šli delavci zopet na delo. Obljubil se jim je priboljšek, $\frac{1}{2}$ kg moke za prva dva tedna v juliju. Vojaški poveljnik je deputaciji obljubil, da bo poročal na višje mesto o slabih prehranjevalnih razmerah, ki so delavce prisilile v štrajk. Delavstvo hoče delati, pa se mu mora to tudi omogočiti, ker s praznim želodcem ni mogoče opravljati težkega rudarskega dela. Rudarska uprava bi bila morala prej živež bolje oskrbeti in če ga sedaj res nima, bi pa morala delavcem plače primerno zvišati. Tako milijonsko podjetje bi delavcem pač lahko dalo boljše plače; štrajkujočim je ponudilo 33 % no zvišanje plač; to bi znašalo za delavca na dan okroglo od 33 v do 1 K 13 v. Kaj si naj delavec danes s to bagatelo kupi? Kakšno srce da ima oskrbnik Glantschnig do delavstva, kaže dejstvo, da v petek, ko je delavstvo bilo že na delu, ni dal avtomobilov na razpolago, da bi pripeljali moko; v soboto popoldan se je še le omeščal. Pač pa sta bila oba avtomobila uradnikom in nekaterim drugim na razpolago, da so se peljali na nemški Volkstag v Velikovec. Ob takem postopanju napram delavstvu pač ni čuda, da pogajanja delavskih zastopnikov z zastopniki Unije v sredo niso imela uspeha, ampak je delavstvo sklicalo ostale delavce v četrtek na posvet v Črno, ali gredo na delo ali ne. Posvetovanja sta se udeležila tudi zastopnik socialdemokratske strokovne organizacije g. Dimnik iz Celovca in kot zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze urednik Smodej; delavstvo je bilo naravno razburjeno, češ da lačni ne morejo delati. Sledilo je pa navetu govornikov in sklenilo iti na delo z ozirom na priboljšek, vzdržujoč seveda svoje zahteve. Vojaška oblast je postopala modro in je temu pametnemu postopanju pripisovati, da ni prišlo do sitnih zapletljajev. Drugače pa velikovško okrajno glavarstvo, ki je očividno popolnoma pod vplivom uradnikov „Unije“. Ko se je posvetovanje štrajkujočih končalo, je okrajni glavar brzojavil, da je — „shod“ prepovedan. Človek ne bi verjel taki modrosti! Se okr. glavarstvo ne zaveda, kaj bi se bilo lahko zgodilo, ako se štrajkujočim onemogoči posvet? Saj to ni bil političen shod, čeravno je nekako tako poročal neki Štefan, ki je prišel na posvet kot poročevalec za — Unijo. Navaden zemljan bi pač pričakoval, da bo okrajni glavar v takem kritičnem trenutku prišel sam na mesto in bi sam sklical delavce na posvet ter uporabil vsa sredstva, da se štrajk konča! Upamo, da bo vsaj sedaj okr. glavarstvo skrbelo za zadostno prehrano delavstva, ker če ne bo prišlo dovolj živil, si lahko vsak izračuna, kdaj da bodejo moči delavcev izčrpane.

Brnea. (Zadnji pozdrav) smo zaklicali v pondeljek, 1. julija, pđ. Sotlerjevi hčerki Mariji Kofler, ki jo je božja previdnost v 21. letu njene starosti odpoklicala v lepše večno življenje. Zadnji pozdrav ji kliče tudi „Mir“, ki ga je rajna s posebnim veseljem prebirala. Bele lilije na zgodnjem grobu naznanjajo lepo zmago nad zapeljivim svetom in so najlepša tolažba žalostnim starišem.

Pliberk. (Agitacija proti Jugoslaviji.) V naši okolici se je v zadnjem času jel širiti letak, naperjen proti Jugoslaviji, ki je poln surovosti in mrgoli samih laži in zavijan. Za blaško občino je menda nalogo, razširiti ga med Slovence, prevzel nemški prerok Pavlič v Nončivasi, načelnik aprovizacije za imenovano občino. Pa čujte, kako tiho in sramežljivo mu pripravlja pot med ljudstvo! Zavija vanj sladkor, ki ga prodaja v svoji trgovini za občino. Se vidi, da letak ne more biti kaj prida, ko si mož ne upa ž njim odkrito na dan. Ta vsenemški apostol slovenske krvi pa tudi drugače porabi vsako priliko za agitacijo proti Jugoslaviji. Bilo je na kres, ko je čakalo v njegovi trgovini obilo ljudi na občinsko moko. Neka ženska ga vpraša: „Kako pa je kaj s tem vojnim posojilom? Ali se bo kaj kdaj vrnilo?“ Pavlič odgovori: „Ja, če bi Korošca in Jugoslavije ne bilo. Tam pa mislijo svojega kralja postaviti. Ta pa bo rekel: Jaz nič ne vem kaj o tem, meni nič niste posodili. Tedaj seve nihče ne bo dobil kaj nazaj.“ Torej s takimi lažmi ruva zoper nas Slovence človek, kateremu je slovenska občina poverila prodajo občinske

moke, in celo to prodajo zlorablja v lažljivo agitacijo zoper Jugoslavijo. Kajti vsak otrok že danes ve in tudi Pavlič, da v Jugoslaviji nočemo drugega kralja kakor pa avstrijskega cesarja. Mogoče pa Pavlič hoče kompetirati za jugoslovanskega kralja? Dalje: Ali se to ne pravi, s takim govorjenjem delati naravnost zoper vojno posojilo in ljudi odvracati od podpisovanja? Zakaj, kdo bo še hotel podpisati vojno posojilo, če mu kdo reče, da utegne posojilo za vedno izgubiti? Vprašamo poklicano oblast: Ali je res Pavlič kaj takega dovoljeno? — Kako dolgo bodo še ljudje takega kopita zlorabljali slovensko potrepljivost?

Sinčavas. (Smrt junaka.) Dne 6. 6. t. l. je padel na laški fronti zopet eden naših najboljših mož, Martin Miklavc pđ. Boštjanov iz naše vasi. Bil je cerkveni ključar sinške podružnice, pobožen mož in zaveden rodoljub. Čast njegovemu imenu!

Dobrlavas. (Poroka.) Dne 1. julija sta bila v dobrolski župni cerkvi poročena g. Matija Prajnik; tovarnar v Sinčivasi in gospodičina Franciška Kuhling, sestra preč. g. provizorja Janeza Kuhlinga v Gorjah. Na gostiji se je nabralo 30 K za otroke šentrupeške „Narodne šole“. Na mnogo let!

Sinčavas. (Razno.) Pridem večkrat v to ali ono stran naše lepe Podjune. Dal Bog, pravijo ljudje, kmalu konec vojske! Tujina, vrni nam kmalu naše može in mladeniče. Saj jih ni več veliko; izkrvaveli so mnogi. — Jugoslavija prihaja, a tudi nas zabaše in kako se naši nemškutarčki z razprostrtimi prsti in rokami branijo, da bi nas koroških Slovencev ne bilo zraven. — Žitna polja kažejo pri nas lepo. Kako mogočne rži imajo kmeti v Globasnici, v dobrolski okolici, kako lepo sem videl pšenico in ječmen v Škocijanu. Kaj koristi, ko nam pa nesrečno deževje ne pusti spraviti vsega lepo skupaj. Rž bode v stvah izcimila, pšenica in ječmen postajata črna. Turščica, proso in ber si ne morejo pomagati, ker ni toplote. Malo ajde so nam pustili za seme in še te si ne upaš sejati, ker ni vremena za njo. Res je, da so mokra leta leta gladu. -!

Škocijan v Podjuni. Polletni račun v naši župniji ni najugodnejši. Smrt je kosila neizprosno tudi pri nas. Svoje dobre gospodinje so izgubile: Mertova hiša v Peračiji, Količeva na Žamanjih in ob veliki udeležbi ljudstva je pokopal mil. g. korar dr. Somer iz Celovca dne 11. junija Jožefino, blago gospo in vdovo po rajnem gosp. nadučitelju Lesjaku. Nekdanjo svojo dobro gospodinjjo je izgubila Konečnikova hiša v Šmarkežu po smrti stare Marije Volbank. Hud udarec je zadel Gorjančevo hišo v Klopincu, ko je moral umreti domači gospodar Janez Hamer, in Povodno hišo na Selu, katero je zapustil za vedno 83 let stari gospodar Urh Povoden, ki je čez pol stoletja vzorno oskrboval svoje lepo posestvo. Bil je mož značajan in spoštovan, zvest sin svete cerkve in slovenske domovine. Nobena pridiga o nagli in neprevideni smrti in o izreku: Smrt pobira, ne izbira, stare pomori, mlade pa poseka, bi nas ne pretresla tako, kakor novica o strašni nesreči, ki je zadela Pukartovo hišo in mater v Škocijanu. Mladi, 14letni brihtni sin Janez, dober dečko se v svoji predrzni lahkomišljenosti spravi na dveletnega žrebca, polnokrvnega gidrana-arabca, ga jaha za kratek čas v Zamožnovas. Par sto korakov od doma pade tako nesrečno raz konjiča, da si pretrese možgane in se čez poldrugi dan poslovi za vedno od doma. Tam na škocijanskem pokopališču počiva zdaj poleg svojega mladega očeta. Mladina ubogaj in bodi previdna! — Oh, kako tužno so zaplakali Rivčevi v Piskrčah, ko jim je bila sporočena žalostna vest, da je tam na Laškem ob Piavi med tisoči in tisoči dal svoje mlado življenje njihov sin in brat, Martin Miklavc, ki se je pred vojsko že priženil k ugledni Boštjanovi hiši v Sinčavas. Vrli Tinej! Počivaj v miru in milosti božji daleč od svojih domačih in od svoje ljube slovenske domovine, kateri si bil zvest do zadnje svoje ure. — Ne samo domači sosedje, ampak cela župnija je spoštovala dobrega moža Jakoba Pirovc-Kosa v Zamožnovasi. Iz Celovca, kamor se je moral podati k operaciji v svoji nevarni boleznii, pride brzojav, da je umrl. V soboto, dne 6. julija so ga prepeljali v Škocijan, kjer je bil slovesno pokopan. Škocijan! Lep si ti, a poln si tudi solza in trpljenja. — No, za kratek čas pa še že nismo tudi pri nas, čeprav je vojska. Večkrat dobi gospod župnik poročilo, da se je daleč kje obabila ali omožila kaka v škocijanski župniji rojena, upajmo, še dobra ostala dušca. Mladi posestnik Konečnikove hiše si je poiskal pridno gospodinjjo v Kleindienstovi rodbini v Olsah pri Špitalu na zgornjem Koroškem. Halej v Klopincu si je pa mislil: „Ženil se bom doma“ in je poprosil sosedovega očeta Povodna, da so mu dali mlado hčerko Ano. Vižarjev Franc v Grabaljivasi je šel v sosedno vas in si dobil

nevesto Celestino pri Ožmolčevih na Žamanjah. „No, če se vsi drugi upajo, zakaj bi pa jaz sam ostal,“ je rekel Jernej Povoden na Selu in se tudi oženil s Heleno Gomernik. Bog blagoslovi mlade zakone! Tak je naš polletni račun; ima seveda solčne in senčne strani. Mrličev imamo doma 16, krstov pa samo 12. —a—

Kotlje. (Nova maša dne 30. rožnika.) Tudi za naše Kotlje je napočil enkrat dan veselja in radosti — dan, ko je molil naš rojak, č. gosp. Lojze Kuhar pred oltarjem svoj prvi „introito“. Nekaka tiha svečanost je krilila ta dan nad vasjo, vsa polja so šumela radostno pesem o zrelosti moža, ki je z vso svojo ljubeznijo navezan na domača tla — bil je res dan, ki ga je naredil Gospod. Tudi cerkev je oblekla praznično obleko — saj jo je okrasil naš pridni „beli regiment“ z vencami in rožami, da je bila vsa v zelenju. Trije mogočni slavoloki — dva pred cerkvijo in eden na kraju gostije — so pozdravljali novomašnika, pod cerkvijo pa se je spenjal mogočno v nebo velikanski mlaj, ki je s svojim vrhom dosegel skoro višino stolpa in je oznanjal celi okolici, da se vrši v Kotljah izredna slovesnost, kar je pričala tudi velikanska množica ljudstva. Kljub temu, da je malo nagajalo slabo vreme, je vendar vsa slovesnost res prav slovesno in svečano potekla in bo ostala pač vsem udeležencem in gostom v trajnem spominu. — Pa tudi na našo slovensko domovino nismo pozabili in smo nabrali na gostiji za „Slovensko Stražo“ 102 kroni. — Gospoda novomašnika pa naj spremlja mir božji na vseh njegovih potih in Vsemogočni naj mu olajša včasih tako trnjevo pot slovenskega duhovnika!

Spodnji Dravograd. (Smrtna kosa. — Razno.) Po težki bolezni, ki si jo je nakopal v vojaški službi, je daleč od svojega doma preminul naš dolgoletni organist in posestnik, gosp. Andrej Fleis, star 48 let. Zapušča vdovo in petero otrok, najstarejši je tudi pri vojaki. Pokopali so ga dne 2. julija v Mariboru. Žalost nad nepričakovano smrtjo ugodnega in zelo priljubljenega moža je splošna. N. p. v m.! — Dne 22. junija je pogorela žaga Marije Korbus na Velči. Zgorelo je tudi precej lesa. Zažgalo je baje 7 let staro dekle. — Minoli teden je na tukajšnji postaji vlak povozil ruskega ujetnika, ki se je s tovariši vračal v ljubljeno domovino. Po nepredvidnosti je prišel pod vlak, ki ga je zavsem zmečkal.

Kazaze. (Začasni dopust, a vendar večno slovo) je bilo prisojeno vojaku Pavlu Matija pd. Riharjevemu Pavlu na Metlovi, bivšemu tamošnjemu posestniku. Žalosten je odšel meseca grudna l. 1915 služiti cesarju, stal okoli dve leti v sprednjih vrstah, bil premeščen potem k nosilnemu oddelku, od koder je prišel letos spomladi k gorski sanitetni koloni št. 26, kjer je pokopaval padle tovariše in od koder je dobil dne 30. m. m. tritedenski dopust. Prišedši domu v sredo dne 3. t. m. prehodil in pregledal je še vse polje domačije, se spravljal še v les po steljo, dan nato mu je postalo slabo in proseč še za spovednika se je kmalu potem onesvestil in izdihnil mirno svojo dušo. Res, vojaška služba je težka služba, vojaški kruh trd kruh, smrt na bojnem polju grenka smrt. To je občutil v obilni meri tudi rajni Pavel. Zato je rekel, ko je prišel na svoj ljubi dom: „Nazaj ne grem več, rajši doma umrjem!“ želja, ki mu jo je Bog izpolnil. Njemu veljajo zato tudi besede slavnega našega pesnika Prešerna, zapisane na grob prijatelja Smoleta:

„Mogla umreti ni stara Sibila,
Da so prinesli ji z doma prsti;
Ena se tebi je želja spolnila,
V zemlji domači da truplo leži.“

In tako leži danes blizu hišice očetove, katero je tako ljubil, od katere se je sedaj za vedno poslovil. Smrt, ki jo je videl na obrazih tolikih, je prišla zdaj tudi po njega. Pogreba njegovega v soboto, dne 6. t. m. se je udeležilo izredno veliko ljudi od blizu in daleč, zlasti mnogo vojakov in drugega moštva. Počiva poleg svojega nečaka — vojaka Petra. Prva dva vojaka iz ene in iste hiše, ki ju krije hladna zemlja našega mirodovra! Spavaj v miru! Riharjevi hiši pa, ki je izgubila v tej vojski vse tri moške člane Petra, Lovrenca in Pavla, pa naše najiskrenejše sožalje. Vsak izmed njih gotovo kliče zdaj svojemu domu sem iz večnosti:

„Ne zabi ti me, zvesti dom,
Bog živi te!
Če tudi te ostavi sem,
Bog živi te!
Naj noč in dan pri men' mudé
Se ljube tvoje misli vse!
Bog živi te!“

Pokrče. (Cerkveni shod v Dolini) se je preteklo nedeljo nad vse slovesno vršil. Ze na predvečer in k jutranjim mašam je prišlo prav mnogo Marijinih častilcev. Pri poznem opravilu pa se je ljudstva kar trlo, tako da je bil obsežni prostor pred cerkvijo skoraj natlačeno poln. Obhod z Najsvetejšim, katerega so se device in tudi moški v prav častnem številu udeležili, je vodil č. g. Rok Tojanko, župnik v Timenici, ob asistenci č. g. kaplanov iz Tinj in Grabštanja. Domači pevski zbor, pomnožen po č. g. iz Šent Petra in Slov. Šmihela, je proizvajal Hladnikove evharistične skladbe. Slavnostni pridigar, č. g. Jožef Zemljak, župnik v Št. Jakobu ob cesti, nam je s priznano gorečnostjo govoril o Mariji, pomočnici kristjanov v telesnih in dušnih potrebah. Velika maša je bila pri nalašč za to pripravljene oltarju. Zbor je pel prvokrat latinsko mašo in sicer Haidnovo: V čast Devici rožnovenki. Marijine družbenice so bogato okrasile Marijin oltar z duhtečim cvetjem in se trudile z pletenjem vencev. Najlepši cvet pa so bila dekleta, ki so s svečami in mirtovimi vencami otvarjale procesijo, in Marijine družbenice, ki so tvorile častno stražo pred Najsvetejšim. Ob koncu svečanosti pa so sebe, stariše in vse nedolžne izročile Marijinemu dobrotnemu srcu. Kar pa je bilo najlepše, so bile spovednice od zjutraj zgodaj do pozne opoldanske ure močno oblegane, tako da je skoraj 300 ljudi sprejelo sv. obhajilo. V tem kakor tudi v mnogih molitvah in darilih se je zrcalilo nemejeno zaupanje vernih Slovencev do Marije Dolinske. Bila je zares mogočna ofenziva, ki mora privedi do zmage. Vsem, ki so k slavnosti kaj pripomogli, posebno č. g. pridigarju kakor drugim duhovnikom za pomoč v spovednici, cerkvenemu pevskemu zboru za ubrano petje, devicam in še posebej Marijinim družbenicam za cvetje in vence kakor tudi vsem požrtvovalnim romarjem in dobrotnikom naše nove božje poti bodi tem potom izrečena naša najprisrčnejša zahvala. Ne zabite Marije Dolinske in na svidenje zopet v mesecu oktobru pri drugem cerkvenem shodu.

Št. Vid pod Juno. Tudi našo dolino so razsvetili kresovi v čast slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Posebno krasen in mogočno se dvigajoč kres je plamtel na Košiču Št. Vidске gore, pri katerem je tudi zadonela slovenska narodna himna. Naj bi tudi kmalu zasvetilo žarko solnce Jugoslavije v našo dolino, ker tema še vlada, in delavci še spijo. Bratje in sestre naših občin, kličemo Vam: Pojdimo na delo, ker dan že svita in čas rešitve je tukaj!

Št. Vid pod Juno. Dobrega natakara smo sicer imeli, ali vendar smo ga morali pognati, ker je preveč mislil le na svoje grlo. Sicer je zdaj za vse že bolj trdo, ali ta je nosil pijačo kar v piskru iz hrama. Tudi si je privoščil še včasih kaj mastnega. G. Mičej, pd. Mežnar, se je vrnil 18. junija domov s polja. Ko pa pride do svojih hišnih vrat, vidi, da so odprta. Glej! natakara ga sreča ravno na potu iz hrama s polnim piskrom hruševca, katerega 6 litrov je tat mislil z veseljem popiti. Ta neprijetni obisk pa gotovo ni bil prvokrat. Drugi dan je orožnik tata takoj odpeljal, ker je bil dezertér. Naj se zdaj sam zagovarja pred vojaško sodnijo. Mežnar trpi lansko in letošnje leto na teh obiskih precej škode.

Mohlič. (Vrnitev iz ruskega ujetništva. — Vreme. — Letina.) Po dolgem so se vendar tudi iz naše župnije nekateri vrnili iz ruskega ujetništva domu. Prvi je prišel aprila Albin Kulter, doma iz Mohlič, ki je prevozil celo Sibirijo, Rusijo, bil nazadnje na Kavkazu in v Odesi in od tam ubežal domu. Več o njegovem zanimivem begu in življenju v ujetništvu drugokrat. Kmalu nato je prišel Ravnjak Janez, Rudnikarjev na Beli, ki je bil dalje časa v liflanski guberniji. Ko so vdrli nemški vojaki v to deželo, je zapustil Rusijo in se napotil domu. V Rusiji se mu je primeroma še dobro godilo. Mihev Jožef, pd. Jalu v Goričah se je vrnil majnika t. l. domu. Delal je v premogokopu, rov sv. Ignacija v Jekaterinoslavu. Na potu v domovino, že na avstrijski zemlji, je Matvez Hribar, pd. Homar, Podkrinom. Upanje je, da bo tudi on kmalu mogel pozdraviti svoje drage doma. — Zadnje, deževno vreme, precej nagaja sušenju in žetvi. Celi junij dežuje več ali manj skoraj vsak dan in občuten mraz vlada v dolini. — Žito počasno zori, ker manjka toplote in je preveč mraza, upanje na dobro letino pa je slabo vreme močno skazilo.

Naše žrtve.

Št. Lenart pri Sedmih studenih. Tudi naša fara je darovala precejšnje število junakov domovini na oltar. Na ruski fronti so padli: Janez Kuttin, Juri Kacijanka in Martin Wirtič, vsi trije iz Rogajev, Janez Jaklič

pd. Travanjev v Korpičah, Ulrik Bergman, delavec v Št. Lenartu, Janez Pinter, Knezov na Ločilu, Andrej Ojcl, Arihov na Strmcu, Anton Klavora, hlapec pri Mohoru, Janez Podlipnik, mlinarjev v Korpičah, Peter Kepold iz Radnevasi, Janez Kovač iz Ločila. Na italijanski fronti so padli: Luka Galle, Dolinarjev v Korpičah, Miha Cvik, mežnar in organist v Št. Lenartu, Jožef Pinter, Kacijančev v Radnivasu, Jakob Galob, Štavlplnov v Poturju, Franc Mörtil, Pibrov v Radnivasu, Valentin Meisliger, Pinterčev v Radnivasu, Franc Podlipnik iz Št. Lenarta, Pavel Podlipnik, hlapec na Ločilu, Peter Martinc iz Poturja, Albin Kremser, Krištan v Rekarjivasi, Janez Koler iz Poturja. Na zadobljenih ranah oziroma boleznih so v zaledju umrli: Matija Mikl, Čepotov v Radnivasu, Franc Pinter iz Rogajev, Jožef Oprisnik pri Mohorču, Janez Treiber, Franc Štraus in Janez Erjavec, vsi trije iz Poturja. V ruskem ujetništvu je umrl Janez Rumauf iz Radnevasi. **Pogrešajo se:** Jožef Knoflacher iz Korpič, Miha Kuttin iz Rogajev, Franc Wallas iz Krajneka, Franc Treiber iz Poturja, Alojzij Podlipnik, Miklavov na Čavi in Valentin Uršic, Zelan v Korpičah. Bog daj vsem padlim junakom nebeško domovino, pogrešane pa pripelji nazaj v zemljsko domovino!

Mohlič. Müllner Jožef, padel 15. 5. 1917 pri 10. laški ofenzivi; Zec Tomaž, umrl v bolnišnici v Belluno 13. 12. 1917; Urain Jan. padel v Galiciji 17. 10. 1914; Ravnjak Jož. umrl vsled ran na Dunaju 3. 11. 1917; Hribar Šimon, padel v Galiciji maja 1915 in Jernej Ignac tudi tedaj v Galiciji. Dalje časa se že pogrešajo: Brežjak J. od l. 1914, Zulechner J. od l. 1915, Jernej Šimon od l. 1916 in Ravnjak K. od l. 1916.

Koroški gospodar.

Seja deželnega prehranjevalnega sveta
dne 5. julija 1918.

Dež. predsednik grof Lodron poroča, da je deželna vlada junija meseca opetovano obračala na prehranjevalni urad na Dunaju s prošnjo, naj se pošljejo v deželo živila, žal ni bilo vsakokrat uspeha. Zato se je morala dne 22. junija odmerjena množina moke in kruha skrciti. Iz dežele same se je računalo na oddajo 100 vagonov, dobilo se jih 83; kmečko ljudstvo je svojo dolžnost do meščanov pošteno storilo. Žalibog vlada ni mogla izpolniti besede, ki jo je zastavila ljudstvu, da se posojeno žito vrne iz tega, kar se pripelje iz Ukrajine. Kako je prišlo, da se tisto žito ne more vrniti, predsedniku ni natančno znano.

Vojni urad za žitni promet je zdaj izdal zadnje zaloge. Prehranjevalnemu uradu na Dunaju se je poslal dolg brzojav, v katerem se nujno prosi dovoza živil. Položaj je resen, a ni obupen, ker je 22 vagonov žita že odposlanega, 39 nadaljnih vagonov pa je obljubljenih.

Z zmrzlim mesom bomo prebili dobo, da se zopet dobi sveže blago, a položaj je izredno resen.

Posojevanje molznih krav dela težave, ker je težko dobiti dobrih molznic. 500 smo jih hoteli nakupiti, imamo jih pa šele 125. V mirnem času je bilo lažje dobiti kravo, ki daje 20 l, kakor zdaj žival, ki daje vsaj 5 litrov. A mleko se je vendar le dobilo! Zdjaj ga prihaja na dan 2840 l. Krave dobe zdaj dosti krme, slabi nabiralci so se odstranili, privatno pošiljanje se je večjim posestnikom ustavilo. Ne vemo pa, kako bo po zimi?

Dež. odbornik Hönlinger se zahvaljuje dež. predsedniku za priznanje, dano kmetom. Zanašati se moremo le nase. Da se posojeno žito ne bo vračevalo, so kmetje poprej vedeli. Iz Ukrajine smo dobili mesto dogovorjenih 100.000 vagonov 6000 voz žita! Poznamo bedo v velikih mestih in bedo na fronti! Dovoz je moral na fronto in to prevaro bomo znali prenašati! Izraziti moramo še veselje, da so kmetje vzeli toliko število mestnih otrok na deželo.

Poslanec (soc. dem.) Gröger očita vladi, da ni skrbela vnaprej in da se mora zdaj radi tega krajšati odmerjena množina živil. Tudi na Koroškem vlada veliko razburjenje. Veliko živil se ukonča; ko bi se boljše gospodarilo, bi ne bilo takšnega pomanjkanja. Socijalni demokrati so zahtevali, da se kmetom vzame ves pridelek in se jim dajejo živila na listke, kakor v mestu, a vlada tega ni marala storiti. Tako pa imajo kmetje še vedno dobrega kruha, ko morajo ljudje po mestih živeti le ob koruzni moki.

G. Posch: V jeseni se nas je z moko obsipalo; tedaj bi bila vlada že morala vedeti, ali bomo izhajali ali ne.

Zupan Wetzlar opozarja na mirno zadržanje prebivalstva v Celovcu, ki se mora občudovati. Ljudem nimamo dati moke, nimamo masti, žene me prosijo, moški mi groze; v imenu prebivalstva

moram zopet prositi, da se pošljejo živila. Kruh je bil zadnje dni tak, da so ljudje na njem oboleli!

Msgr. Podgorc zavrača Grögerja. Menda je že obče znano, da je tisto, kar socijalna demokracija zahteva: odvzeti kmetom pridelek in dati jim listke — absolutno neizvedljivo! Saj ima Gröger prav, ko zastopa delavce; nam vsem se smilijo, a če bi vlada kmetom odvzela ves pridelek, bi se ves pokvaril; saj ni nikjer hrmov, da bi se vse shranilo. In delavci naj pomislijo razdaljo od kmeta do župana! Ali naj hodijo kmetje vsi k občini po kruh? Napravite tako naredbo, in kmetje bodo vsi ustalili delo, ker je potem vsa produkcija kratkoma nemo-goča. Hočemo pa vsi, da se oddaja točno vrši pri vseh in bo treba komisijonarjem naročiti, da vestno vrše svojo nalogo. Kmetje so oddali, kar so mogli in imeli, tisti, ki kaj skrivajo, pa se lahko najdejo, če jih hočejo najti.

Grof Lodron opozarja na pomanjkljivo statistiko. Država ne ve, koliko se seje, koliko pridelava in tako tudi za bodočnost ne bo nič drugega preostalo, kakor pregledovati zaloge pri kmetih. Zdaj moramo biti veseli, da je pri kmetih še neka rezerva živil. Časniki so zadnji čas ljudi pomirjevali, naj tako nadaljujejo; saj ne smemo napraviti sovražnikom veselja, da bi se v zadnjem trenutku vse podrlo.

Dr. Lemisch: S svojo modrostjo smo vsi na koncu. Pravočasno smo na Dunaju ugovarjali, da se zvišava kvota, da se dajejo delavcem obljube, da se delijo živila za dojenčice in matere, ko smo vedeli, da spomladi ne bo kaj jesti. Izpridilo se pri nas blago ni, od 2000 vagonov žita se niti pol vagona ni pokvarilo. Prihodnje leto ne bo mesa, zato bomo potrebovali več kruha; prihodnje leto imamo oskrbeti 13 mesecev, ker moramo takoj julija meseca že seči po novi letini. Nemčiji moramo vrniti 2000 vagonov, ki nam jih je posodila. Pri vsem tem se zanašamo le na svoja sredstva, malo imamo, ali to je sigurno. Ko se je lani na Češkem, in tu tako med Nemci kakor med Čehi, oddalo le 10% zahtevanega blaga, se je na Koroškem oddalo 82%! Tega ne smemo pozabiti. Po krompirju se bo letos strožje poseglo; ali če vzamemo vse za ljudsko prehrano, ne bo svinjske masti! Proti gospodarskim centralam čujemo silne pritožbe; a če je voz enkrat tako zavožen, ga več ne moremo spraviti iz blata; lani bi še bilo šlo, letos ne več. Naj nas pa tudi ne navdaja strah pred bodočnostjo; če se vreme zboljša, ne bomo hujše stradali kakor leta 1917.

Prof. Angerer pripoznava naklonjenost kmetov, ki so se škofovemu pozivu odzvali v tolikem številu in sprejemajo mestne otroke. Tu se vidi, da z dobroto več dosežemo, kakor s silo. Tudi pri odjemanju živil naj se dela s prijaznimi pojasnili, potem se bodo nasprotstva ublažila. Saj hočemo vsi le eno: vzdržati!

Ces. svetnik Schumy poroča o oskrbi z mesom. V ledenici smo imeli 300.000 kg domačega in 21.000 kg ogrskega mesa. Mislili smo, da s to zalogo shajamo do 15. avgusta. Računali smo za Celovec 4660 kg, za Beljak 2660 kg na dan. A prišla sta v Celovec kadra 7. pešpolka in gorskih strelcev. Tako zdaj potrebujemo v Celovcu na dan za civilno ljudstvo 2900 kg, za vojaščino pa 3000 kg, torej za vojaščino več, kakor za vse civilno prebivalstvo. Pri tem pa števila vojakov ne moremo kontrolirati in ne vemo, kako vojaščina deli meso. Zahtevali bomo, da nam naznanijo stanje moštva, sicer vojaščini ustavimo oddajanje mesa. Kontrolo moramo imeti. V Celovcu in v Beljaku se ljudje pritožujejo, da nekateri na listke ne dobe mesa. Vsak mesar dobi množino, ki mu gre; mesar mora oskrbeti pridelane mu ljudi. Da ogrskega dragega mesa gostilničarji ne marajo, se to oddaja večjim hotelom v Celovcu in v Beljaku. Ogrsko meso se daje tudi hotelom ob jezeru.

Stroški ledenice so:

Zunanja zgradba	170.000 K
stroji	115.000 "
inventar	5.000 "
obratni stroški	107.000 "
najemnina	170.000 "
vkup	567.000 K

Vsled teh stroškov stane kg mesa na mestu 9 K. Ker se ne računa z drugim letom, se mora prvo obremeniti z vsemi stroški, a brzkone se bo naprava letos zopet rabila, da pridemo vsaj z malo zalogo mesa v leto 1919. Pri vsem tem je letos 240.000 K izgube, ki jo krije deloma deželna vlada s svojim fondom za aprovizacijo, deloma pa društvo za vnovčevanje živine.

Dež. preds. prof. Lodron poroča, da se je nameravalo oddati dražje meso na Dunaju, a pri pomanjkanju živil se je ta misel opustila. Posestnikom lovcem se je tudi naročilo, naj po-

strele večjo množino divjačine. Tako je upati, da pride prihodnje tedne tudi tega mesa nekaj vpoštev.

Župan Wetzlar protestira proti oskrbovanju letoviščarjev v Vrbi in Porečah. Potem se po gostilnah ne vidijo samo potniki, marveč tudi letoviščarji; s trga smo jih morali odgnati, ker so prišli s koši nakupovat sočivja, ki ga potrebuje mesto zase.

Dvorni svetnik Posanner opozarja, da bi bilo nevarno nastopati proti avstrijskim letoviščarjem, sedanja vlada bi tega ne pripustila. Okrajnim glavarstvom se je pa naročilo, proizvedovati, koliko imamo ljudi iz Ogrske, ki imajo doma več živil, kakor mi tukaj. Domači letoviščarji, ki so doma naznanili svoj odhod in so tukaj pravilno priglašeni, se ne morejo nadlegovati.

Župan Wetzlar: Celovski letoviščarji naj se oskrbujejo iz Celovca, a jaz sem proti temu, da podpiramo ljudi, ki se nam vsiljujejo.

Dež. predsednik: Vi ste župan mesta Celovec, jaz pa deželni predsednik.

Posl. Gröger svetuje, tujo gospodo prisiliti k delu po vojnodajatvenem zakonu (Kriegsleistungsgesetz). In če se branijo dela, naj se kot delomrzniki izženejo! Paraziti so, zakaj bi se z njimi drugače postopalo, kakor z drugim ljudstvom?

Dež. preds. prof. Lodron opozarja, da se v vojno službovanje ljudje imajo siliti le, kjer to zahteva vojaška oblast.

Posl. Gröger: Oblasti pa so izdale odredbe, s katerimi bi se ženske silile k delu, tisto se lahko stori z letoviščarji.

Dvorni svetnik Posanner: K delu se je hotelo siliti le ljudi, ki dobivajo podpore in ne marajo več prijeti za delo, ki bi ga znali! A s takimi ljudmi kmetu ni pomagano, jedó pač, delajo pa nič. S takimi odredbami osmešiti se, deželnemu predsedniku ne morem svetovati.

Obč. svetnik Wilfan: Na Štajerskem so izgnali vse letoviščarje.

Dvorni svetnik Posanner: Tudi na Tirolskem, ali dežela je polna tujcev, ker namestništvo svoje naredbe ne sme izvršiti.

Ces. svetnik Schumy poroča, da se bo dobilo še živine iz Ogrske in se da torej meso, ki se daje letoviščarjem, z drugim nadomestiti.

O. Posch opozarja, da letoviščarji okrog Vrbe plačujejo eno jajce ali liter mleka po 3 K!

Dvorni svetnik Posanner poroča še o dobavljanju mleka za Celovec. Vsa večja posestva so se pritegnila mlekarni in dajejo vkup 720 l. Prišle so razne pritožbe; kjer so bile utemeljene, se je ljudem zasebno oskrbovanje še naprej pustilo. Ustavljanje molznih krav se do zdaj še ni obneslo, stalo pa je do zdaj že nad 282.000 K. Krave slabo molzejo, ker vnovčevalnica kupuje le klavno in ne plemensko živino. Upamo pa, da vzdržimo množino mleka pri 3000 l do svečana meseca, če nam od zunaj ne poberejo živine. Tudi prihaja zdaj mleko nepokvarjeno. Dne 18. junija je bilo le 78 l skisanega mleka.

Ces. svetnik Schumy opozarja, da se mora oskrbovati tudi fronta. Dežela se je pa zdaj postavila na tisto stališče, ki so ga zavzele sudetske dežele. Okrog mesta ni molznih krav, ker se je preveč zavirala cena mleka. Tako je prišlo, da okrog mesta ljudje redijo živino, v odležnih dolinah pa nabiramo mleko. Dobrih krav ljudje ne oddajajo. Morebiti se bo dobila boljša molzna živina iz Predarelske, kateri oddamo zato klavno živino in morebiti še iz inozemstva v zameno za les.

O obljubljenih priboljških. Ker obljubljenega dovoza ni bilo, ne bo povsod pravočasno mogoče dati za prvi in drugi teden v juliju dovoljeni priboljšek in se bo moglo zgoditi še le primerno, ko dojdejo nanovo zahtevane pošiljatve. Občine morajo najprej skrajšane kvote brezpogojno dati in more še le potem vojnižitni prometni zavod obljubljeni priboljšek dati in sicer v višini, kakor bodo pripuščale zunanje pošiljatve.

Iz občine Blato. Dne 18. m. m. nas je po noči obiskala precej huda toča. Na Komelnu, v Dobu in Vogrčah je naredila občutno škodo. Posebno se pozna koruzi in jarcu, ki bo v krajih dala komaj seme, ali pa še tega ne. Kar pa smo do sedaj še imeli žita, smo ga vsega erarju — posodili. Vrnil ga nam bo pa gotovo tedaj kakor vrabec proso. Pri zadnji oddaji žita je moral marsikdo žrtvovati zadnje zrno; sedaj pa mora sam hoditi na občino po moko. To se pravi po domače: Berač da beraču, kar ima, potem pa sam hodi k njemu beračit. Ali je pa to pametno? Sploh se glede oddaje žita, živine in mleka stavijo na našo občino nečuvne zahteve. Kar ljudje morejo, to itak radi dajo; vsaj mora vsak človek živeti; ali pod pretežkimi bremenimi mora konečno kmet izkrvaveti. Je drugod tudi tako? Poglejte na pr. v okolico nemškega Št. Vida! Koliko lepe

živine še najdete tam, kako krasno rejene konje, da se kar svetijo, pri nas pa taka kljuseta, ki nosijo svoja rebra na prodaj, da se ti kar v srce smilijo. Tudi o kakšni oddaji mleka erarju tam gori nič ne vedó. Našega kmeta pa hočejo izžeti do zadnje kapljice: Potem pa pravijo Nemci, da se nam Slovencem med vojsko dobro godi! Bo menda le narobe resnica! V plačilo za našo požrtvovalnost nas pa pita okrajno glavarstvo in deželna vlada s samonemškimi lepaki o oddaji mleka in volne, katerih ljudje ne razumejo. Ali pa veljajo samo za Nemce? Nam še bolj prav.

Naši vojaki.

Ob Piavi, 4. julija 1918.

Dragi „Mirovi“ bralci! Sprejmite srčne pozdrave od srečno skupaj došlih še živih Slovencev ob Piavi! Lahko si mislite, kako smo bili veseli. Imeli smo si veliko povedati. Najprej pa je bilo treba odvezati čevlje in ovitke, da se je odtekla voda iz hlač. Šli smo namreč pogledati, kaj kuhajo polentarji tam za Piavo. Bila je ljuta borba; bomo Vam to šele razložili, če doživimo to srečo, da bomo sedeli med Vami doma. Lahko pa rečemo: Bilo je že čisto drugače, kakor kje na Koroškem na kakem Volkstagu, kjer duri zaklenejo in tako pretijo Slovencem s krvavimi glavami! Če bi bil kak član od tiste družbe tukaj, bi gotovo protestiral, da je toliko Poljakov in Čehov tukaj, med katerimi se mi vedno nahajamo. Nam je pa vsak dobrodošel! Vsi smo trpeli in še tolikokrat! Nas vseh obsodba je pa trpljenje in smrt, in naporji so hudi in težki. Vseeno se pa počutimo, da smo gospodje; ne zato, da bi nas hvalili, pač pa, ker nam je dana naloga braniti domovino. Res bi že radi šli počivat domov, ker smo zdelani in utrujeni, še rajši pa bi že mirno počivali zraven naših padlih tovarišev, najrajši pa nam je do zadnjega braniti meje ljube Avstrije in zemljo, kjer počivajo mučeniški junaki. Mi verujemo, da je le en Bog, katerega ljubimo, kakor tudi le enega cesarja, Karola našega! V tej strašni bedi in muki pa bi se še lahko za treh prijel in se glasno smejali, ko dan na dan beremo, kako se nekateri trudijo, da bi napravili svet nemški! Mi smo pa že toliko vojakov srečali, cele polke in cele divizije, pa vse je skoraj samo Poljak, Čeh, Hrvat, Slovak, Slovenec ali Mažar! Na Volkstagih na Koroškem je pa seveda vse nemško, kakor se bere, vsi mastno plačani uradniki po Slovenskem, katerih je morda marsikateri navezan iti z nahrbtnikom lepo prosit k Slovencem za boljši grizljaj. V lepi slovenski Podjunijski dolini so menda celo sklenili taki patriotje v mestecu Velikovcu, ubiti duhovnike in porušiti župnišča; za to so pač prav popolnoma zreli. Prav novo nam je bilo brati, da so šli vsak za 500 kron na Dunaj, ti umetni Nemci! Ko bi stal še babilonski stolp, šli bi v nebesa prosit Vsemogočnega, da bi smeli Slovence kar čez noč pohrustati! Tudi mi vojaki smo zaslužili v štirih letih vojne vsak po 500 kron, kateri so se pa prej ponesrečili, so morali iti pa bolj poceni, mnogi morda za pet kron v večnost. Tak je torej razloček med onimi in med nami! Kdo podpira in brani Avstrijo in kdo podira, sodite sami! Ko bode vse ljudstvo tega stremljenja kakor sv. Oče in naš vladar, dati vsakemu narodu pravico in končati vojno, bode prišel mir; nikdar ga pa ne bo po tej poti, ki jo hodijo na Volkstagih mastni trebušniki, katerim pač ni znano, da je Zveličar že apostolom rekel: Idite in učite vse narode! In naš blagi bivši vladar je dal začetkom vojne oklic „Mojim narodom“ in ne morda „Nemškemu narodu“. Iz tega je razvidno, da je več narodov na svetu in v Avstriji. Nam so znana višja vojaška povelja: Podučite vojake vsakega v njegovem materinem jeziku! Razsoden človek bo rekel: Čemu podučite šele vojaka in ne že otroka! To smo koroški Slovenci vedno zahtevali in bomo še, ker mi smo popolnoma prepričani, da le takrat pride in more biti mir, ko bo imel vsak narod enake pravice, kakor tudi enako trpimo, če mi še hujše ne trpimo, kot drugi; gotovo pa tako radi in morda še rajši damo Slovenci, kar imamo, in branimo domovino! Preden bo izumrl ves svet, bodo morda umrli drugi narodi prej kot Slovenci. Veseli nas, da se naši slovenski zastopniki strogo potegujejo za našo sveto pravico, ki nam gre in ki mora priti. Zato se soglasno pridružujemo majniški deklaraciji od 30. maja 1917. ker ne samo za nas, za vse narode v Avstriji bi bila sreča, če bi prišel prej ko slej ljubi mir! Zraven nas bode vsak lahko živel; samo tudi nam pustite živeti! Tako vam kličemo in vas vse prav srčno pozdravljamo in želimo veselo svidenje!

Desetnik Štefan Koritnik, Jurij Gözellin z Djekš, Melhior Čelestin iz Kloštra pri Grebinju, Jožef Bratušek iz Maribora, Franc Logar iz Dobrlevasi, Janez Piskernik iz Železne Kaple.

6. junija 1918.

Mnogo srčnih pozdravov pošiljajo iz globoke solnčne Italije čez hribe in doline tja v lepo domovino, slovensko Koroško, vsem čitateljem „Mira“ Jožef Kužnik, Letina pri Pliberku, Stefan Pečarnik z Djekš, Franc Riedl iz Podkrajja pri Pliberku, Janez Užnik iz Sel pri Borovljah, vsi od Baukomp. 1/Sch. 3.

* * *

Najsrečnejše pozdrave s fronte pošiljam vsem koroškim Slovincem in Slovenkam, posebno pa tovarišem, kateri so zdaj v zaledju, s krepkim: Naprej po začrtani poti, za dom in cesarja v znamenju križa! Na zdar!

5. julija 1918. Miha Sadjak, četovodja.

Za dekleta in žene.

Bilčovs. (Marijina družba.) Nekdo mi je rekel, da se dekleta, ki so v Marijini družbi, ne morejo omožiti, ker jih nihče ne mara. Mislil je, da me bo spravil v zadrego, pa sem imela koj odgovor na jeziku. Kaj pa je res Marijina družba? Že od več voditeljev Marijine družbe smo slišale, da je Mar. družba tudi priprava za poznejši zakonski stan. Ako nam je Bog odločil zakonski stan, si bo gotovo vsako dekle želelo, da bo dobilo moža, njej enako mislečega. Dober fant pa bo gledal, da bo dobil pridno, bogaboječe dekle, in zato ravno si bo izbral dekle iz Mar. družbe. Gotovo se ne bo kesal, če je sam njej enakega mišljenja. Ljubezen in zadovoljnost bo vladala v njuni hiši. Najtrdnjša podlaga v zakonu je pošteno preživljen samski stan. Me zavedne mladenke se gotovo ne bomo bale takih — groženj. Nasprotniki Marijine družbe naj si le izbirajo po svojem okusu! Žalostnih zgledov je na svetu dovolj! Ko bi v mladosti živeli lepo, gotovo bi bili srečnejši v poznejših letih. Danes je res težko biti zvest otrok Marijin, ko se vsaki dobri reči nasprotuje, kar je le mogoče. Pa nič ne dé, me se vendar ne bojimo. Kdor je zvest Bogu in domovini, ta premaga vse. Biti otrok Marijin, to je in mora biti naš ponos. Ne ozirajmo se na nikogar, temveč stojmo trdno in pogumno ter zidajmo na katoliški podlagi zid, katerega ne bo podrla nobena sila. H koncu pa kličem vsem dekletom: Naprej, naprej po začrtani poti! Slovensko dekle.

Domači zdravnik.

Potenje nog.

Kratka mrzla kopel nog ima temperaturo 8 do 13 stopinj C, traja dve do deset minut in se porablja, če hočemo odvajati kri. Podplat je namreč z ozirom na razdeljevanje krvi v telesu en najvažnejših del telesa, ker je naravnost v zvezi s krvoobtočnima središčema v možganih in spodnjem delu telesa. Če opazujemo toplomer v ušesu ob mrzli kopeli nog, vidimo, da se je prvi dve minuti temperatura zvišala za 0,1° C; prvi trenotek gre kri v zgornji del telesa; kmalu pa postaja dotok krvi manjši, in po desetih minutah je temperatura padla za dobre pol stopinje. Zato se kratka mrzla kopel priporoča ob vročini in če tišči kri v glavo. Pa tudi v spodnjem delu telesa je isti učinek, ker ugodno učinkuje pri vnetju in oteklini droba, slabi prebavi. Pri mrzli kopeli pa je treba ves čas ali nogi krepko drgati drugo ob drugo ali pa jih dati od drugega frotirati. Sami pa naj ne bi nog frotirali, ker bi pri pripogibanju šla kri zopet v glavo. Pred kopeljo pa morajo biti noge tople ali zagrete, po kopeli jih drgnimo in hodimo tako dolgo, da postanejo zopet tople. Podaljšana hladna kopel nog (18 do 24° C) v mnogih slučajih dobro stori, če je noga ranjena ali pri oteklem vnetju. Noge pa morajo biti prej čisto tople, pri kopeli je pa treba noge in meče venomer drugo ob drugo drgati ali pa jih drga kdo drugi. Take hladne kopeli pa škodujejo slabotnim osebam in takim, ki imajo malo krvi.

Književnost in umetnost.

Razpis častnih nagrad.

Slovenska Matica v Ljubljani razpisuje 5 častnih nagrad in sicer:

3000 K za pripovedni spis, ki mora biti po vsebini in obliki dovršeno in vseskozi umetniško delo. Obsega naj najmanj 10 tiskanih pol.

3000 K za izvirno, vsem zahtevam dramske umetnosti ustrezajočo dramo, ki izpolni v gledališču en večer.

3000 K za najboljše izvirno znanstveno delo, ki poglobi in razširi spoznavanje našega lastnega naroda, bodisi njegove zgodovine, jezika, narodo-

pisja, literature, umetnosti, geologije, favne, flore itd. Delo naj obsega najmanj 10 tiskanih pol in bodi zamišljeno kot samostojna knjiga.

1500 K za manjše izvirno delo znanstvene vsebine iz katerekoli stroke človeškega znanja, obsegajoče najmanj 5 tiskanih pol. Prednost imajo spisi, ki se pečajo s kulturno važnimi, splošno zanimivimi znanstvenimi problemi.

1500 K za poljudno znanstven spis iz katere koli stroke človeškega znanja. Spis naj obsega najmanj 10 tiskanih pol ter naj pregledno in v razumljivi obliki obdela širše, vsebinsko okroženo znanstveno polje, ki sodi v okvir splošne izobrazbe modernega človeka. Delo izide kot samostojna knjiga in naj je po možnosti opremljena z ilustracijami.

Če Matica ne sprejme pripovednega spisa ali drame, ki bi ustrezala navedenim pogojem, dobi pa popolnoma zadovoljujoč krajši pripovedni spis, prvovrstno enodejanko ali dvodejanko, bo nagradila tako delo s sorazmerno manjšo nagrado. Celo nagrado pa prizna avtorju, ki pošlje popolnoma ustrezajoče gradivo za en gledališki večer, na primer tri enodejanke, ali eno dvodejanko in eno enodejanko.

Matica utegne prejeti tudi rokopise, ki bi kot konkurenca dela ne prišla v poštev, ki bi bili pa sicer sprejemljivi in vredni objave. Take spise bo Matica sprejela in nagradila z običajnimi honorarji.

Pisatelji prejmejo za častno nagrajene konkurenčne spise tudi običajne honorarje.

Svoje spise naj opremijo z gesli ali psevdonimi. Te psevdonime oziroma gesla naj napišejo na zaprte kuverte. V zaprtih kuvertih naj bodo njihova prava imena.

Rok za vlaganje rokopisov poteče s koncem leta 1920.

Odborova seja Slovenske Matice, dne 24. junija 1918. Na občni zbor Matice Hrvatske, ki bo dne 29. junija, pošlje Matica svojega zastopnika. — Društveno denarno stanje je ugodno. — Matica je pripravljena izdati Štrekljevo slovnico slovenskega jezika pod strokovno redakcijo, ki naj strogo v Štrekljevem smislu izpopolni tisto, kar v rokopisu manjka. — Novi cenik za knjige Matične založbe odbor odobri. — Na predlog Leposlovnega odseka odkloni odbor več rokopisov. — Vsebina razpisa častnih nagrad se sprejme. Razpis razglasi pisarna takoj. — Od zadnje odborne seje so zborovali Gospodarski odsek, Leposlovnega odseka in Narodopisni pododsek. V kratkem se sestane odsek za izpremembo pravil.

Za kratek čas.

Naravno. „Jurče, zakaj si od očeta tolikokrat tepen?“ — Jurče: „Ker so močnejši ko jaz!“

Pa ga je. Študent na dolgo in široko hvali v gostilni svoje znanje. Gost, ki mu je to že predsedalo, pravi: „Dovolj smo že slišali, kaj znate in zmorete; povejte vendar, česa Vi ne znate in ne zmorete in prisežem, da zmorem to jaz.“ — Študent: „Svoje pijače ne morem plačati in veseli me, da morete storiti to Vi!“

Izpred sodišča. Sodnik: „Priča Kurent danes zopet ni prišel?“ — Sodnijski sluga: „Ne!“ — Sodnik: „Če prihodnjič zopet ne pride, ga kar takoj na mestu odvedite v zapor!“

Predsednik: „Obtoženec, Vi ste na smrt obsojeni; ali nastopite kaznen takoj?“ — Obtoženec: „Se mi nič ne mudi!“

Obtoženec zagovorniku, ko je oproščen: „Gospod doktor, nikdar bi se mi še sanjalo ne bilo, da sem tako nedolžen!“

Vaški diplomat. „Jaka, zakaj si jo s shoda v Št. Janžu tako hitro brisal?“ — Jaka: „Se mi je mudilo na vlak.“

Darovi.

Župnijski urad Mohliče. Za pozidanje sv. Višarji so darovali: Joso J. Rudl, župnik, 6 K, Rutar Neža 20 K, Rutar Marg. 22 K, Rutar Juri 30 K, Hanžur Mar. 4 K, Müller Ter. 20 K, Ussar Bartol. 10 K, Tašek M. 5 K, Rigelnik Apol. 1 K, Strugi Blaž 12 K, Pinter Jak. 1 K, Hribar Franč. 10 K, Rauc Mart. 10 K, Müller Jer. 2 K, Hribar Miha 5 K, Matevžič Jož. 2 K, Sorgo Ig. 2 K, Sorgo Ema 2 K, Drobeš Mar. 2 K, Hochmeier Urša 1 K, Bleiberšnik Matilda 1 K, Sorgo Urš. 1 K, Zenkl Jed. 1 K, Zenkl Ernst 1 K, Kropivnik Matevž 7 K, Pirčer Mar. 20 K, Poganč Ana 2 K, Klapel Jera 2 K; darovanje v župnijski cerkvi 21 K, skupno 228 K; za vojaško-spominsko cerkev v Celovcu: Joso J. Rudl, župnik, 4 K, Ljudomir pl. Zadurovič c. kr. polkovnik in grajščak 10 K, Fl. Urain 3 K, Hribar Miha 5 K; darovanje v cerkvi: 12 K, skupno 34 K. Celoskupna svota 262 K je bila odposlana na škofijstvo v Celovcu.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni sin, soprog, oče, brat in stric, gospod

Andrej Fleiss

organist in posestnik v Spodnjem Dravogradu

dné 30. junija 1918 v vojaški bolnišnici v Mariboru, previden s sv. zakramenti za umirajoče, star 48 let, vsled težke bolezni, ki jo je dobil v vojaški službi, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika se je vršil dné 2. julija na pokopališče v Poberžu pri Mariboru.

Blagega pokojnika priporočamo v spomin in molitev!

Spodnji Dravograd, 5. julija 1918.

Žalujoči ostali.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Djekšah

ki se vrši

v sredo, na god sv. Alekša,

dne 17. julija 1918,

dopoldne po sv. maši, v lastni hiši.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1917.
4. Volitev.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Proda se

hiša

s stanovanji za najemnike, s sadnim vrtom, po ugodnih pogojih. Zraven je nekaj polja. Več pove **Anton Pintar**, Kotmaraves pri Celovcu.

Zahvala.

Pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani sem bil svojo zavarovalnino povišal za 50%. Takoj, ko sem to povišanje prijavil, še predno sem dobil od zavarovalnice polico in predno sem mogel premijo vplačati, mi je zgorelo veliko gospodarsko poslopje z vso opravo. Dasiravno zavarovalnica še ni bila dolžna nobenega poviška izplačati, mi je vendar izplačala vseh 50%. Za to veliko dobroto se Vzajemni zavarovalnici javno zahvaljujem ter to zavarovalnico toplo priporočam.

J. Samselnik, posestnik Vrhovnik na Djekšah.

Večkrat sem že pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani gledé zavarovanja kaj posredoval, pa vsakokrat tako uspešno, da moram to zavarovalnico vsakemu res le priporočati.

Anton Benetek, župnik na Djekšah.

Pridobivajte „Miru“ novih naročnikov!

Smrekove plohe

in stavbni les

kakor **smrekove skorje, rezan les in les za jame** v vsaki poljubni množini od enega vagona naprej, kakor tudi **posestva z lesom** za sekanje itd. kupuje po najvišjih cenah in najugodnejših pogojih

Karl Schuschnig, Celovec,
Glangasse 2.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10,000.000.

Rezervni zaklad: K 1,500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

Listnica upravnitva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam pri preselitvah ali premeštjitvah naznanijo poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Vosek

neobdelan in v kepah, kakor tudi voščene odpadke kupuje vsako množino trgovina sveč Fr. Siebert, Celovec, Standerhaus.

Mala hiša (kajža)

se kupi v kakem večjem kraju, brez ali tudi z nekaj polja in vrtom. Ponudbe z opisom in ceno na upravništvo lista „Mir“ v Celovcu pod „Hiša“. Znamka za odgovor.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogáč in M. Torkar.

Cena: Mehko vezana K 8'80, za družnike K 6'60, po pošti franko K 1'20 več. — V dva dela trdo vezana z usnjatim hrbtom K 15'—, za družnike K 11'30, po pošti franko K 1'20 več.

Miši — podgane — stenice — ščurki.

Izdelovanje in razpošiljatev preizkušenega radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5'—; za ščurke K 4'50; tinktura za stenice 2 K; uničevalno moljev K 2'—; prašek proti mrčesu K 1'50 in K 3'—; sem spadajoči razpraševalec K 1'20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1'50; mazilo za uši pri živini K 2'—; prašek za uši v obleki in perilu 2 K; tinkt. za bolhe pri pseh K 1'50; tinkt. proti mrčesu na sadnju in zelenjadi (unič. rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju Zavod za pokončavanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 16, Petrinjska ulica 3.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8'—, za družnike K 6'—, po pošti franko K 1'20 več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 13'20, za družnike K 9'90, po pošti franko K 1'20 več.

Kobila

lepe postave, črne barve, 4 leta stara, 15 pesti visoka, se proda.

Ferdinand Jamnik, Ljubno, Štajersko.

Umetni gnoj

kajnit, 100 kg po K 10'30, in dva stara močna voza ima na prodaj Franc Kraut v Pliberku, Koroško.

Kupi se posestvo

15 do 20 oralov sveta. Prodajalec lahko vzame posestvo 3 do 4 leta v najem. Ponudbe na upravništvo lista „Mir“ št. 28. Znamka za odgovor.

Framydol je sredstvo za pomlačenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 3'25.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2'45. — Povzetje 45 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vezana K 4'40, za družnike K 3'30, po pošti K 1'— več. — Trdo vezana K 7'50, za družnike K 5'70, po pošti K 1'— več.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Brez karte za milo

se dobiva dosedaj še po ničem drugim prekošeno brezmašobno pralno sredstvo FANIA v trdih kosih in kopanje. Se rabi brez vsake škode. Nikaka glina! Izvrstno blago za preprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljeno K 30'— pri M. Jünker, Zagreb št. 16, Petrinjska 3/III (Hrvatsko).

Do K 5000'— brez zdravniške preiskave.

C. kr. avstr. sklad za vojaške vdove in sirote

zavarovalni oddelek za Koroško Celovec, Paulitschgasse št. 15.

Vojno zavarovanje tudi za vojake na bojišču brezplačno.

Vojnoposojilno zavarovanje.

Za nabavo K 1000'— VIII. državnega posojila se plača:

za zavarovalno dobo	na leto	za pol leta	četrtletno	mesečno
12 let	K 63'—	K 32'10	K 16'30	K 5'55
15 "	" 48'—	" 24'40	" 12'40	" 4'25
20 "	" 35'—	" 17'85	" 9'10	" 3'10

V slučaju smrti se zaostalim polno vojno posojilo takoj izplača.

Nezapadljivost hranilnih vlog, odkup ali zastava police od prvega začetka! Kdor n. pr. opusti 12 letno zavarovanje za K 1000'— po enem letu ali je zastavi za posojilo, dobi, neglede na morebitno kurzno diferenco, v gotovini nazaj izplačanih K 59'46, čeravno je bil eno celo leto za slučaj smrti zavarovan.

Zavarovanje se sklepa na podlagi dogovorov s c. kr. avstrijskim skladom za vojaške vdove in sirote po c. kr. priv. zavarovalni družbi za življenje „Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Pojasnila daje in zavarovanja sprejema tudi še sedaj zavarovalni oddelek za Koroško

C. kr. avstr. sklada za vojaške vdove in sirote

Celovec, Paulitschgasse št. 15.

Najcenejše premije. Vse odvisne obresti za zavarovance.

Zahtevajte naše prospekte!

Dopisnica zadostuje.

Zahtevajte tudi naše prospekte za otroško vojnoposojilno zavarovanje.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.